

ZBORNİK

-- SVEČENIKOV SV. PAVLA --

== IN ZAJEDNIC S. J. ==

== Letnik V. ==

Št. 7

Izhaja

1. dne vsakega meseca

Uredništvo in upravništvo

Gorica

Riva Piazzutta 18

V GORICI, 1. avgusta 1925

Izdaja Zbor svečnikov sv. Pavla. Urejuje Stanko Stanič, kurat

Tisk Zadrúžne tiskarne

ZBORNIK

SVEČENIKOV Sv. P. in ZAJEDNIC S. J.

Uredništvo :
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Izhaja :
1. dan vsakega meseca.

Pesimizem.

Pod tem naslovom je objavil p. Otto Cohausz S. J. v III. zv. »Theol. - praktische Quartalschrift« 1925 članek, ki je vreden, da povzamemo iz njega vsaj nekoliko misli v našo tolažbo.

»In (Elija) je šel v puščavo dan hoda. In ko je prišel tje in sedel pod brinjev grm, je prosil zase, da bi umrl, in je rekel: Dovolj mi je, Gospod, vzemi mi življenje, kajti nisem boljši od mojih očetov... In glej, beseda Gospodova mu je prišla in mu rekla: Kaj delaš tukaj, Elija. On pa je odgovoril: Goreče sem se vnmal za Gospoda Boga vojnih trum, ker so sinovi Izraelovi zapustili tvojo zavzo; tvoje oltarje so podrli, tvoje preroke so z mečem pomorili, in jaz sam sem ostal in strežem ti po življenju, da bi mi ga vzeli« (3 Kr 19: 4, 9—10).

Elija v puščavi je slika marsikaterega duhovnika današnjih dni. Z mladeniškim ognjem se je vrgel na delo za božje kraljestvo, začel odločno pobijati krive bogove in njihove preroke, ljudsko razbrzdano in neumnost. Toda ves trud se je zdel zaman — svet je ostal isti kot prej. Celó najbolj so se upirali njegovim lepim načrtom in predlogom, plemenito stremenje je razjedalo lahkomišelnja kritika, požrtvovalno delo so mnogi pripisovali neblagim namenom, skratka delavec (Gospodov) je žel le nehljavnost tega sveta za vse, še tako sveto prizadevanje. S takimi izkušnjami bi pač marsikdo rad vrgel raz ramo breme dušnega pastirstva ter zbežal v puščavo in si zaželel smrti kakor Elija.

Pesimizem je bil vedno velika nevarnost za idealne preroke. Toda danes se zdi njegova nevarnost še večja, ker je razdejanje danes izredno veliko in nagnjenje k malodušnosti splošno.

In vendar je jasno, da pesimizem kar nič ne pomaga. Ali je Elija kaj dosegel s svojim begom? Nič, ampak odtegnil je nujno pomoč še poslednjim dobrim samega sebe pa je izročil vsej žalosti in potrnosti.

Bog sam mu je razodel, da njegovi očitki niso točni, kajti »pustil si bom v Izraelu sedem tisoč mož katerih kolena se niso pripognila pred Baalom in njih usta niso poljubila njegove roke, da bi ga molila.« Nadalje ga je okrepil z angelskim kruhom in svojo milostno pričujočnostjo. Dal mu je tudi Elizeja za tovariša v preroški službi ter mu ukazal, naj mazi za kralja bogaboječega Jehu-ta. In s tem je opočila nova zarja verskega prerojenja v Izraelu.

Pesimizem vzame vse veselje do dela in uniči še ono malo dobrega, kar bi človek v najtežavnejših razmerah lahko naredil. Duhovnik-pesimist je vojak brez poguma, slavec, ki mu je zamrla na ustnicah zadnja sladka pesem, drevo, ki ga je raz-

jedel črv, da poveša svoje veje k tlom in ne rodi nobenega zlahatnega sadu več. Njihove pridige so mrke, brez živlenskih sokov, in suhoparni kot uradni akti so njegovi nauki v šoli in spovednici. Neznosno breme mu postane tudi molitev in občevanje z verniki. Gorečnost vnetih sobratov mu vzbuja le nevoljo, vsako novo podjetje za prenovitev krščanskega duha med ljudstvom pozdravlja le z jedko kritiko, češ: »Mladostne fantazije! — Bodo že videli! Saj nič ne zaleže! — Vse sem že poskušal...«

Posledica te črnogledosti je ta, da se ljuljka še bolj razraste v vinogradu Gospodovem, pa tudi v srcu malodušnega pastirja samega. Namesto da bi goreče delal in stanovito molil, se začne duhovnik-pesimist pečati s posvetnim branjem, s študijem brez vrednosti, z izleti in veselimi družinami itd. In potem, »Kakor molj obleki in črv lesu, tako škoduje žalost človeškemu srcu« (Preg. 25, 20).

Kako važen je torej Sirahev nauk: »Ne puščaj v duši prostora za žalost in ne ubivaj samega sebe s preudarjanjem. Veselje srca je pravo življenje, zaklad človeku v brezmadežni svetosti. Veselje daljša možu življenje. Smiluj se duše in ugajaj Bogu, zdržuj se in bodi zbran v svetosti ter odganjaj žalost daleč od sebe. Kajti žalost jih je mnogo umorila, v njej ni prav nobene koristi« (30 22—25).

Pesimizem je vsekako dušna bol, ki je ne bomo nikomur olajšali, če jo bomo pripisovali le slabi volji, če se bomo črnogledem le posmehovali ali trdili, da malodušnost nima nobene stvarne podlage. Ozdravljenje od tega, kakor sploh vsakega trpljenja je le tedaj mogoče, če spoznamo njegove zadnje vzroke in odstranimo njegove korenike.

Pesimizem se porodi iz občutka, da tej ali oni namigi, temu ali onemu cilju, ki smo si ga postavili, nismo dorastli.

Zato je zelo važno, da si ne stavljamo prenapetih ciljev, ciljev, ki so kratkomalo nedosegljivi. Zelo idealno razpoloženi ljudje so v veliki nevarnosti, da si postavijo take nedosegljive cilje in da vsled njihove neizvedljivosti padejo v pesimizem.

Ljudje, ki so vzrastle v pobožnem, da, skoraj bi rekel, svetniškem ozračju globoko verne družine ali lepo urejenega katoliškega dijaškega zavoda, se kajpada težko zamislijo v apostolove besede, da »svet leži v zlu« in da je vse v njem le »poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja«. Polni svetega navdušenja, bi radi svet naenkrat preobrazili, a pozabijo, da je Jezus sam imenoval svet bolnika in pohabljenca, ki je padel med razbojnike, in da se bolezní le počasi in z velikim potrpljenjem zdravijo. Le-ti pozabijo tudi, da kraljestvo božje raste kakor soržično zrno in seme na polju prav počasi in da ostane ljuljka med pšenico do žetve.

Če mnogi mladi duhovniki postavljajo svoje cilje previsoko in navsezadnje vsled razočaranja običijo v pesimizmu, je mnogokrat temu kriva vzgoja. V prizadevanju, da bi vzgojili zelo vnete bojevnike Kristusove, slikajo nekateri vzgojitelji dušno pastirstvo le v zlatih barvah. Slikajo jim apostole, kakor n. pr. sv. Pavla in sv. Frančiška Ks. ter njihove uspehe tako, kakoršni v resnici nikdar niso bili, in življenje novih krščanskih občin tako idealno, kakoršno nikdar ni bilo, čeprav so takrat delovali s preveliko silo čudeži poleg novosti Kristusovega evangelija.

Da, mlade ljudi je treba čimbolj vnemati k svetim apostolskim vzorom, pa vendar tako, da resničnega življenja ne izgubijo izpred oči.

Vse krščanstvo je kajpada silno idealno usmerjeno. S svojim stalnim *Sursum corda* nas vnema k sveti tekmi z blaženimi duhovji samimi. Toda ne pozabimo, da ideal je vedno nedosegljiv in da bi ga bilo v onem trenutku konec, ko bi ga mogli popolnoma doseči.

Pomnimo nadalje, da bi ljudska grešnost prav gotovo zgubila mnogo strahote, ako bi vsega ne pripisovali zlobi, ki je bistvo greha, ampak bi mnogo bolj upoštevali omiljevalne okoliščine, n. pr. podedovanje, slabost, omejenost spoznanja, moč okolice itd.

Pesimizem izvira tudi iz tega, da zlo motrimo v najtemnejši luči, dočim skoro popolnoma preziramo vse ono, kar dela Bog vsak dan, da uniči greh. »*Sic Deus dilexit mundum!*« Še danes ga ljubi bolj kot mi in vsak dan mu znova daruje svojega Sina v spravo za grehe. Ena sama sv. maša vrne Bogu več časti, nego mu je more vzeti ves svet z vsemi pregrehami. Sv. maša bi nam morala biti najizdatnejše zdravilo zoper ves pesimizem in vir veselega optimizma.

P. Matej Crawley je v svoji konferenci, ki jo je imel 2. julija t. l. za duhovnike v Trstu, pobijal tudi pesimizem. Ko sem šel po mestnih ulicah h konferenci, sem bil ves potr ob misli na vso nesramnost novodobne noše in vsega, kar tiči za njo. Pa sem si mislil: *Mundus* in *maligno positus* est in nisem našel odgovora na vprašanje, kako bi vendar mogli dvigniti svoje ovčice iz tolikega blata. Pri konferenci pa je z velikim poudarkom in čudovito močjo Boga v resnici ljubeče duše poudarjal p. Matej, naj vendar ne iščemo povsod le zla, naj zlasti ne iščemo zla tam, kjer grešimo le mi, pogostoma vsaj, z neko okotenelo ozkosrčnostjo in pomanjkanjem razumevanja novodobnih ljudi in njihovih prevelikih težav. Nadalje je izrazil misel, da ne smemo prezreti očitnega dejstva, da zlo nastopa šumno in ga zato takoj opazimo, dočim je dobrota, skrita globoko v srcih, vidna le Bogu, ki je človeka ustvaril po svoji podobi.

Končno ne pozabimo, da je Bog ustvaril, in odrešil svet in da ga vsled tega neskončno bolj ljubi in ljubiti more in mora od nas. Če torej Bog potrpi s svetom in čaka in neštetokrat zlo v dobro obrača — potrpi tudi mi in ljubimo čeprav se nam omejena pamet in srce često upirata.

Mnoge zažene v pesimizem prenapet, svetu utujen idealizem. Drugi zapadejo isti boleznii vsled nekega dušnopastirskega subjektivizma.

Če so sami ne vem kako vneti za katero pobožnost ali organizacijo, menijo, da se mora tudi ljudstvo kar namah vneti za isto stvar. Če čutijo v sebi nekaj orlovskega zanosa in poleta, pričakujejo, da morejo tudi verniki kar hitro za njimi v sinje višave.

Ali more pričakovati orel, da mu sledijo vse ptice, tudi vrabci in jerebice? Dušna pastirstvo se ne da primerjati z lončarsko obrtjo, ki more iz vsakega ila napraviti poljubno posodo. Ne, dušno pastirstvo je bolj podobno vrtnarstvu. Vrtnar upošteva svojstva raznih rastlin in je vesel, če iz te nastane le skromna travica, dočim se ona razvije v prekrasno vrtnico.

Ta subjektivizem pa se ne kaže le v določanju dušnopastirskih ciljev, ampak tudi v načinu, kako jih želimo udeležiti. Temperament in samovolja določata dušnega pastirja, da skuša doseči mnogo za Boga, pa ne tako počasi in previdno, kakor Bog hoče. Tudi častihlepnost more narediti delavca v vinogradu Gospodovem nevoljnega in mračnega, ker vidi, da ne more s svojimi uspehi tako silno preseči sobratov, kakor si z vso, sebe in ne Boga iščečo dušo želi.

Toda kakor more potreti človeka subjektivizem, ako preveč porinja v ospredje svojo osebnost in svoje nazore in nagnjenja, tako je isti subjektivizem nevaren za dušnega pastirja, ako je preveč plah, boječ in nezaupen do samega sebe.

Če je človek že od narave nekoliko plah, telesno in umsko manj obdarjen, če je že v mladih letih le težko študiral in vršil druge dolžnosti, če ga je poleg tega tudi okoliča smatrala za manj vrednega, se lahko zgodi, da nese tudi v dušno pastirstvo moreče čuvstvo, da vendar ni za nič poraben. Zlasti ako se je spočetka čvrsto lotil dela, a je naletel na huda razočaranja, posebno če so bile to kritike lahkomišelnih sobratov, se kaj lahko zavest nemoči za vedno ukorenini v njegovi duši.

Kako naj zanje uspehe tako malodušen pastir? Neuspeh sledi neuspehu in vsak neuspeh pogloblja njegovo zavest nemoči ter tako pripravlja pot čedalje večjim neuspehom.

Takim sobratom moram zaklicati na vso moč, da ni kriva njihovih neuspehov njihova nesposobnost, temveč predvsem in skoraj izključno njihova zavest ali recimo občutek nesposobnosti. Kdor pleza na strmo goro s prepričanjem, da ga zagrabijo omotica, bo skoraj gotovo treščil v prepad.

Sobratje, kako naj se ljudje vnamejo za naše ideale, če slutijo, da sami vanje ne zaupamo, da le tipljemo in sami ne vemo, kaj prav za prav hočemo? Z zaupanjem moramo nastopati! Prepričati moramo biti, da bomo želi, čeprav le skromno, in želi bomo.

Kdor se ima za malo nadarjenega, naj premišluje besede, ki jih je govoril Sin človekov svojemu služabniku v Filadelfiji »*Scio opera tua. Ecce dedi coram te ostium apertum, quod nemo potest claudere: quia modicum habes virtutem, et servasti verbum meum*, et non negasti nomen meum. Ecce dabo de synagoga satanae, qui dicunt se Judaeos esse, et non sunt, sed mentiantur: Ecce faciam illos ut veniant et adorent ante pedes tuos: et scient quia ego dilexi te *quoniam servasti verbum patientiae meae*, et ego servabo te ab hora tenta-

tionis, quae ventura est in orbem universum tentare habitantes in terra. Ecce venio cito: tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam. Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, et foras non egredietur amplius: et scribam super eum nomen Dei mei, et nomen civitatis Dei mei novae Jerusalem, quae descendit de coelo a Deo meo, et nomen meum novum. *Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis* (Apoc. 3, 8—13).

Ali ni stara zgodovinska resnica, da se Bog poslužuje slabotnih pravitak kot močnih, da doseže svoje namene? Konečno je vendar le njegova milost, ki poraja nebeske, nadnaravne sadove. Za zgolj časne, hipne, navidezne, le naravne uspehe se pa vendar noben resnično dober in globok dušni pastir ne poganja.

Mnogo navedenega čustva, nesposobnosti in onemoglega pesimizma, ki iz njega izvira moramo pripisati prenapetemu kriticismu.

Je pač žalostno dejstvo, da naletijo bojevniki Kristusovi na najtežje ovire vprav pri lastnih sobojevnikih. Le malo ali nič vzpodbude in priznanja in vsepovsod le strogo ocenjevanje mora slabotnemu človeku vendar zelo omajati pogum. P. Ca-
hausz pravi dobesedno:

»Auch gibt es Höhergestellte, die für die Leistung ihrer Untergebenen kaum ein Wort des Wohlwollens finden, ihnen vielmehr nur Kälte oder Tadel entgegenbringen. Solcher Geist tötet dann wie eisiger Nord jedes frische Wachstum. Vorgesetzte und auch Mitarbeiter ahnen oft gar nicht, wie ein bitteres Wort oft lähmt, ein ermutigendes aber neue Lebensgeister weckt. — Dass sich so viele gar nicht klar machen, was sie mit ihrem Nörgelgeist anrichten! Wie viel Mut, Tatkraft und Erfolg im Reiche Christi sie untergraben!

Ta kritikizem pa je še v drugem pogledu zelo škodljiv. Svet je pač izkvarjen, ljudstvo vse zavito v nenravnost! Vsi iščejo vzrokov za ta pojav, in glej, takoj pripišejo vse gorje dosedanemu dušnemu pastirstvu. Način dosedanega dušnega pastirstva, tako sodijo, je popolnoma odpovedal. To je za nekatere, zlasti mlajše duhovnike nova, sedma temeljna resnica. Zato se jim zdi, da je treba vse stare temelje porušiti in začeti znova. In prihajajo drug za drugim z novimi načrti in od samih načrtov človek ne ve, kje bi začel zidati. In posledica? Mnogi obnemorejo, češ: »Ne moremo več slediti tem mrzličnim reformam« — drugi tekajo s slepim zaupanjem za vsakim novim predlogom, ne da bi premerili svoje moči, in na zadnje opustijo še ono, kar so lepo začeli in bi mogli tudi srečno izpeljati.

Prenovljenje, prilagojenost novim razmeram, ta in ona nova ustanova, dopolnitev in poprava dosedanega je tudi v dušnem pastirstvu koristna in potrebna. Toda v teh stvarih je danes boli ko kdaj prej potrebno, da upoštevamo apostolov »sobre scintile!« Saj vemo, da se stari človek kmalu zopet vrne, čeprav danes vse prenovimo s pomočjo vseh modernih dušnopastirskih pripomočkov. Kraljestvo božje je pač podobno ribji mreži, ki zajame le nekoliko rib iz morja — in še med temi ostane mnogo slabih.

Zato naj nihče ne zgublja poguma, če se ne

more prilagoditi novim dušnopastirskim metodam. Tu mislim zlasti na delovanje v raznih organizacijah. Vsako drevo naj rodi svoj sad. Vsak dušni pastir naj dobro uporablja talente, ki mu jih je Bog dal. Kajti Bog ne hodi žet, kjer ni sejal. Faccienti quod est in se Deus non denegat gratiam — to veljaj tudi tu.

Dragi sobratje! Pojdimo torej naprej brez omahovanja in pesimizma. Zaupajmo v Boga, ki nam bo dal tudi uspehe o pravem času.

Ob pogledu na versko-nravnstveno otopelost našega ljudstva mislimo na to, da je pač Bog sam tako določil, da se tudi v zgodovini kraljestva božjega na zemlji vrstijo štirje letni časi drug za drugim. Če danes pokriva zemljo versko-nravnstvena zima, veselimo se, da moremo z nesebičnim delom in molitvijo pomagati, da kmalu vzklije nova pomlad. Sicer pa se zdi, če pogledamo po deželi, da se že kažejo znamenja bližajoče se pomladi. Poglejmo naša krščanska društva in Marijine družbe. Kaj naj rečemo o tem pojavu? Bodimo odkritosrčni. To pač niso jesenski sočni sadovi, pa tudi ne ledene rože, ne, ampak prav gotovo so pomladne mladike. Torej preč s pesimizmom!

Marijine družbe v letu 1924.

Statistika izkazuje:

1. 66 Marijinih družb za dekleta; članic 3926, novink 671.
 2. 7 Marijinih družb za mladeniče; članov 103, kandidatov 39.
 3. 17 Marijinih družb za žene; članic 1473.
 4. 1 Marijina družba za gospe; članic 30.
 5. 55 Marijinih vrtec za deklice; članic 2121.
 6. 33 Marijinih vrtec za dečke; članov 915.
- Skupaj: članov 8.568 — kandidatov 710.

Iz notranjega življenja.

Duhovne vaje je opravilo, oziroma se udeležilo ljudskega misijona in slovesnih tridnevnic 19 družb. Naj bi jim sledile čimprej še druge.

V samostan so po došli poročili vstopile štiri družbenice. Radi bi vedeli, koliko samostanskih poklicev so dale vse Marijine družbe v povojnih letih. Sobratje voditelji so naprošeni, naj po dopisnici javijo vse slučaje osrednjemu vodstvu.

Silno smo se razveselili, ko smo zvedeli, da so dosegle nekatere družbe celo ideal — t. j. shode vsako nedeljo. Tako veselo poročilo smo prejeli iz dveh krajev v gorah in iz enega v vipavski dolini. Vivant sequentes!

Družba v mestu je imela poleg 12 javnih še 26 privatnih shodov. Prosimo za poročila, kako je drugod s privatnimi shodi. Jih toplo priporočamo. Kjer je le količkaj mogoče, naj si dobi družba primeren lokal za sestanke izven cerkve.

Evharistični odsek v veliki družbi na Pivki čita na svojih sestankih vedno kaj evharističnega v lastno spodbudo... Oni v Gorici vodi natančno kontrolo sv. obhajil, obiskov Najsvetejšega in molitvenih ur. Našel je v letu 1924. sv. obhajil 16300, obiskov 14792, molitvenih ur 854. Družba šteje 179 rednih članic in 32 hospitantini.

Otroci v S. zapišejo vsak teden na košček papirja število resničnih in duhovnih obhajil, sv. maš (brez nedeljske) in obiskov Najsvetejšega. Te listke brez podpisa izročijo katehetu. V enem letu naraste število teh najlepših aktov počenjenja Najsvetejšega na tisoče. Koncem leta se dobra dela seštejejo (opravi Marijina družba) in objavijo celi cerkvi. Priprosti in priporočljivi način. Na Pivki so se ponekod prav dobro obnesli posebni listki, ki jih je založil sobr. Dominik Janež — župnik v Studencu. Več o tem na prihodnjem sestanku voditeljev.

Zelo zanimiv je način, kako vodi kontrolo neka številna družba v vipavski dolini. V začetku meseca dobi vsaka družbenica od evharističnega odseka listek, na katerem zaznamuje svoja sv. obhajila tekom meseca. Zaznamuje jih specializirano: »shodna« sv. obhajila t. j. skupna na dan shodno; »shodna« sv. obhajila t. j. skupna na dan shorovana za družbo; sv. obhajila darovana v specialne in naročene namene in »zasebna« sv. obhajila. Nadalje zaznamuje sv. maše (ob delavnikih) in sobotne večerne blagoslove.

Koncem meseca izroči vsaka družbenica ta evharistični seznam članici evharističnega odseka svoje soseske. Članice evharističnega odseka pa izročijo vse skupaj zračunano, načelnici evharističnega odseka. Ta vse sešteje in v posebnem zapisniku detajlira. Pri mesečnem shodu položi ta zapisnik na družbeni oltar in voditelj razglasi uspeh družbi s stereotipnimi besedami: »Mi sv. obhajila, sv. maše in blagoslove štejemo — Bog jih pa tehta... Število je naraslo mesečno že na pet, šest, sedem, osemsto...

Tožba — tolažba. Dekanijski voditelj piše: »Razen Marijine družbe v R., ki res veliko stori za svoje posvečenje, so druge le bolj srednje vrednosti. Skoro vedno le iste članice pomagajo v odsekih, druge pa storijo le to, kar prav morajo. Vendar pa *stokrat* bolje, da je kaj, kakor da ni nič...

Za poskus. Če bi rad zvedel odkritosrečno besedo, kako sodijo družbenice o družbi in njenem delovanju, o predstojništvu, o prireditvah, s čim so zadovoljne in česa pogrešajo, postopaj morda tako le: Razdeli jim pri privatnem shodu listke. Reci jim, naj vsaka napiše, kako in kaj misli. Razloži jim pa pomen in namen te procedure, da se ne sprevrže cela reč v osebnosti. Listke vrnejo upognjene in brez podpisa, ti pa določi članico, ki jih javno prebere, ali pa vzemi jih s seboj, kakor okolišne svetujejo. Zvedel boš zelo zanimive reči. Izkušnja uči, da marsikaj razodenejo, kar bi sicer zamolčale, ali pa si le na skrivnem o tem šepetale. Vsekako pa bodi previden s tem poskusom in ne ponavljaj ga prevečkrat. Enkrat v letu ga boš gotovo s koristjo uporabil, če družbo s primernimi navodili prej na to pripraviš.

Dekanijski voditelj piše: »Treba bo posvečati več pozornosti modi. Če Presvetli kaj ukaže, to bodo dekleta iz Marijine družbe pač spolnjevala. Če je obleka nespodobna za sv. obhajilo, naj ve Marijina hči, da ji je prepovedana tudi pri sv. maši, na cesti in drugod.

Lani v Logu smo opazili, da niso bile vse druž-

benice pokrite. Prevzvišeni zahteva pokrivala v cerkvi. Zato so mnogi tožili, da to slabo vpliva še na druge, od katerih voditelji strogo zahtevajo, da so pokrite.

Vsled tega vse voditelje nujno prosimo, naj to zadevo uredijo v svojih družbah po predpisih Prevzvišenega. Skušnja širom škofije uči, da se da to s primernimi pojasnili in opomini ter modro previdnostjo prav lepo doseči. V korist dobri stvari in v splošno spodbudo storimo to!

Osrედnje vodstvo.

Iz Zbora.

Romanje Marijinih družb na Sv. goro.

Dne 1. in 2. septembra 1925.

Mnogi razlogi so nas nagnili, da vabimo Marijine družbe zopet na skupen shod.

Najprej smo mnenja, da je prav in lepo, ako se enkrat v letu vsa Marijina družina zbere pri svoji Materi. Pa tudi mladina to želi. Dnevi skupnih shodov so ji zaželeni praznični dnevi. Že dve leti pa hrepentijo po Sv. gori. Obljubili smo jim za letos. Zbor voditeljev v Gorici je načrt odobril in zdaj smo na tem, da ga izvedemo.

Skupni shodi so pa tudi potrebni. Marijine družbe so sicer številno že precej močne, odkrito pa povemo, da tistega vzora, ki ga imamo pred očmi, še od daleč ne vidimo uresničenega. Več idealizma, več marijanske zavesti bi si želeli.

Nekatere družbe so še kot otroci, ki ne zna prav hoditi, ampak ga mora mati vedno držati za roko, da ne pade. Tako so navezane na voditelja. Premalo inicijative, premalo požrtvovalnosti razodevajo. K vsemu jih je treba takorekoč priganjati in siliti. V drugih je še zmirom preveč svetnega duha, ki se očituje v noši in prevelikem hrepentju po zunanostih, zabavah itd. Splošno še mnogo pogrešamo v naših družbah one prožnosti in gibčnosti, kakoršno razodevajo družbe po drugih katoliških deželah in mnoge že tudi pri nas.

Zato bi jim radi vlili več ognja, radi bi jih dvignili k živahnejšemu življenju in intenzivnejšemu delu.

Odtod naš letošnji klic po poglobitvi in notranji spolnitvi.

V zares dobrih in lepo urejenih kongregacijah je velika moč in neprecenljiv duševni zaklad. Želimo ga dvigniti. Kongregacije nam morajo tvoriti najzanesljivejšo oporo pri versko moralni obnovi kraljestva božjega v naših duhovnijah.

K temu cilju naj pripomorejo govori in molitve na Sv. gori.

Sobratje! Vas pa iskreno prosimo, skrbite, da bo udeležba častna. Družbe naj ne pridejo le po odposlanstvih, ampak kolikor mogoče, polnoštevno.

SPORED.

A. Predvečer.

V torek 1. septembra, ob štirih popoldne začne spovedovanje.

Ob šestih govor: »Uršula Ferligoj, vzor požrtvovalne družbenice.« Govori sobrat A. Filipič. Po

govoru pete litanije M. B. s svetogorskimi odpevi in blagoslov.

Od 8.—10. ure javno čiščenje sv. R. T. (8. in 9. ura iz knjige: »Večna molitev«.)

B. Slavnostni dan.

V sredo, 2. septembra, ob štirih zjutraj začetek spovedovanja in sv. maša.

Ob pol šestih govor: »Kaj vidi Marija po naših M. družbah?« Govori sobrat L. Cigoj.

Nato sv. maša in skupno sv. obhajilo.

Ob pol osmih govor: »Cedra na Libanu.« Govori sobr. Dr. Mirko Brumat.

Ob 9. uri sv. maša, ki jo daruje Prevzvišeni.

Po sv. maši govor: »Živ spomin na Sv. goro.« Govori sobr. Filip Terčeli.

Nato pete litanije M. B., ponovitev posvečenja, zahvalna pesem in blagoslov.

* * *

Opomba: Družbe naj prinesejo s seboj zastave. Obleka bodi po možnosti bela. Predpisuje se svetinja in pokrivalo. Ker predvidevamo, da bo ravno okrog 4. ure v torek pop. in okrog 4. ure v sredo zjutraj največ družb romalo na sveti hrib, se bodo vse došle družbe, ako bo vreme dovoljevalo, uvrstile obakrat ob 4. uri na Prevalu, kjer je svojčas stala prva kapelica, v večji, skupen sprevid. Sicer pa naj se posamezne družbe same zberejo v večje skupine, da na slovesen način poromajo pred tron svetogorske Kraljice.

Dobrodošle tudi vse družbe s Tržaškega in iz Benečije.

Skrbeli bomo, da pred 11. uro vse konča in bodo mogle romarice priti do prvih popoldanskih vlakov v Gorico.

Z ljubim Sinom slednji čas
Marija, blagoslovi nas!

Osrednje vodstvo.

Šempeterska zajednica S. J.

Na pobudo sobr. Jos. Godnič je bila ustanovljena meseca decembra l. 1921. šempeterska zajednica S. J. Vsi sobratje so z veseljem pozdravili srečno misel ter priglasili svoj pristop. Sestavil se je pravilnik in poslovnik zajednice s petimi odseki, ki so: versko - cerkveni, šolsko - katehitični, prosvetni, socialni, in pravno - gmojni. V znak zaupanja je bil izvoljen za predsednika sobr. Godnič, za spiritala pa smo naprosili č. oo. kapucine v Gorici, ki so v to določili p. Otona.

Zajednica je imela do sedaj 30 konferenc. Razpravljali smo o vseh javno življenje zadevajajočih zadevah. Tvarine se je vedno toliko nabralo, da ni bil dnevni red nikoli izčrpan. Sobr. so se živo udeleževali debat ter redno obiskovali konference, ki so se vršile mesečno, in sicer vedno v drugi duhovnji, tako da je vsak duhovnik imel eno konferenco na leto. Konference so se udeleževali tudi razni gostje; redno skoraj sobr. Kodrič iz Opatjevasela.

Goriška okolica zlasti šempeterski dekanat je bila vsled vojnih dogodkov gmotno gotovo najbolj prizadeta. Istotako se je opazala na vračajočih se beguncih verska dekadence. Poskrbeti je bilo za gmotno in duhovno obnovo. V mnogih refera-

tih se je govorilo o vzpostavitvi cerkv, o premičninah ter vsestransko pojasnjevalo vedno se menjajoče vladne odloke o tem predmetu, tako, da je bila duhovščina vedno poučena o teh vprašanjih, dokler ni prevzela »Zadruha cerkv« faktično izvršitev vojno-odškodninskih določb v svoje roke.

Svojo največjo pažnjo je posvečala zajednica duhovni obnovi. Rešiti je treba v prvi vrsti šolsko mladino, ki naj jo vodimo h Kristusu v šoli in v cerkvi. Organizira naj se predvsem prejem sv. zakramentov po oddelkih, če mogoče tudi po spolu. Podpré naj se otroke z zgledom odraslih, posebno moških. V ta namen so potrebni misijoni, ki naj se po razmerah čimprej vrše v vseh duhovnijah naše zajednice. Zlasti šolska mladina je bila predmet naših razprav. Izčrpano in z vseh vidikov se je to vprašanje v mnogih referatih obdelovalo. Storjeni sklepi so se deloma tudi izvršili. Mladina je organizirana v »Marijinih vrtcih«, posebej za deklice in za dečke posebej. Sadoji tega dela so vže vidni. Vzrasle so nove Marijine družbe za dečke in za deklice. Skrbno se je razpravljalo o organizaciji verskega pouka v šoli, o učnih pripomočkih, molitvenikih, o Gentilijevi reformi kršč. nauka v ljudski šoli, o nagradah za nadure itd.

Zajednica je sledila mladini tudi izven šole. Vprašanje kam s šoli doraslimi in doraščajočimi dečki, ki niso zreli še za nobeno prosvetno organizacijo, a jih brezverski komunizem povsod lovi v svoje mreže, se reši tako, da se vse dečke po možnosti vpleje v deško marijansko organizacijo. Mladini je potrebna čisto verska vzgoja, ako hočemo imeti kedaj odločne kršč. možé. Za odrasla dekleta naj se povsod, kjerkoli možno, ustanove Marijine družbe, ki so najboljši branik proti plesni kugi ter najuspešnejše sredstvo za vzgojo dobrih kršč. mater.

Vprašanje marijanskih organizacij se je obdelovalo z vso ljubeznijo zlasti cdkar smo dobili v novem škof. voditelju M. D. sobr. Cigojo tako vneta in sposobnega zagovornika marijanskega gibanja. V njem so našli dekanatjski voditelji svojega idejnega očeta, ki gre s svetom in dejanjem konferencam in posameznim sobratom tako ljubeznivo na roke. Svež duh ljubezni do Marije je zavrel tudi v šempeterski zajednici, kjer se je razpravljalo ponovno o prednosti marijinih družbenic na koru, da se na ta način odrinejo nepoboljšljive plesavke, o poroki in smrti družbenic, o družbenem oltarju itd. Sklenilo se je, da se oznani po možnosti v osmini po dnevu vernih duš — sicer pa prvi prost dan po dnevu vernih duš — črno peto mašo z oficijem, da slovesno proslavimo spomin umrlih družbenic; družbenice gredo skupno k sv. obhajilu, v cerkvi bodi Marijina zastava s črnim florum. Iz šempeterske zajednice je izšla marsikatera misel za prireditve večjih marijanskih kongresov, za nov obrednik o potrebi novega družbenega molitvenika za Marijine vrtce itd.

Zajednica pa je šla še dalje v svoji skrbi za dušno obnovo duhovnij. Govorili smo o organizaciji mož in žena ter storil za ves dekanat obvezen sklep: štirje meseci v letu se odločijo za stanovske govore in pobožnosti, tako da sledijo štiri zaporedne nedelje v mesecih: marcu, juniju, septembru in decembru tako zvane stanovske nedelje, ki

se primerno razvrsté za može, za fante, žene in dekleta. Ne le govor v cerkvi, ampak tudi spovednica bodi te dni kolikor mogoče le vsakokratnemu stanu rezervirana. Po možnosti si sosedje pomagajo. S posebnim poudarkom smo govorili o organizaciji »Apostolstva mož« kot je uvedena med Nemci (»Männerapostolat«) ter o družbi »lepega zgleda«, ki navaja fante in može k skupnemu in, če mogoče, k mesečnemu sv. obhajilu. Tudi »Marijine družbe za žene« nismo prezrili, k čemur nas je izpodbudilo Beletovo predavanje o istem predmetu v centr. semenišču ter bilo objavljeno v »Zborniku«. Posebno skrb je posvetila zajednica tudi češčenju presv. Srca Jez., prvim petkom ter posvetitvi družin itd. Razpravljali smo tudi o govorih pri pogrebi, o ureditvi cerkvenega pogreba, o godbi in petju pri pogrebi ter o juridičnemu položaju pokopališč itd.

Navedeni in še drugi predmeti, ki spadajo v dušno pastirstvo, so se bolj ali manj obširno obravnavali, kar je služilo v stanovski pouk in vne-malo h gorečnejšemu duhovnemu obnavljanju naših duhovnj. Zajednica je vršila svojo veliko dušno-pastirsko nalogo. (Dalje prih.)

F. Švara, tč. zapisnikar.

Fr. Švara.

Naša hiša v Iki.

Gotovo med najlepše in od Boga z obilnim bogastvom naravnih lepôt izredno obdarjene kraje spada naša južna istrska obala od Vološke do Lovran. Morje in visoke gore, južno podnebje ter od Vepinca navzgor planinsko ozračje, ekvatorska fauna do planinskega mecesna in drugega bodičevja, od izpranih morskih skal do lepih ravnic, vse je božja Previdnost postavila v majhen okvir ter tako pokazala svojo neskončno modrost. Človeška iznajdljivost je vse te božje darove temeljito izrabila ter si tu ob »Jadranski rivieri« ustvarila lepo in prijetno zavetišče za leto in zimo. Ponosne vile med vedno zelenim lovorjem, parki z eksotičnimi rastlinami in bogatim cvetjem, razkošna kopališča, razni bazarji, restavracije, hoteli vse to in še mnogo drugega je človeška sebičnost in ljubezniva lagodnost izrabila v svojo korist.

Kako naj bi se potem čudil kdo, da si je tudi društvo sv. Ježefa (Josephsverein) izbralo v tem tako bogato obdaranem kotičku svoj prostorček ter postavilo hišo v dobrodelen namen: osvežiti od duševnega napora zlomljene duhovne sobrate.

Vsi stanovi skrbé za svojo starost vže v letih jakosti in moči, zlasti po svojih organizacijah. Ali naj bo le duhovnik in zlasti dušni pastir neprestano žrtve za druge, dočim preti njemu samemu žalostna usoda, da bo v dobi onemoglosti in starosti kakor izžeta limona vržen na cesto in prepuščen milosrčnosti drugih? Za našo starost zelo malo skrbimo. Nimamo starostnega zavarovanja o penziji sploh ne moremo govoriti, podpornih društev nimamo itd. In ker duhovnik pri teh izrednih razmerah ne samo, da ne more svojemu stanu pri-

merno živeti, ampak ker mora celo dolgove delati, ni čuda, da se temu tako idealnemu in požrtvovalnemu stanu posveča tako malo mladeničev! Lep je opomin: zaupaj na božjo Previdnost, toda na drugi strani se zopet glasi: pomagaj si sam in jaz ti bom pomagal!

Zato moramo biti hvaležni društvu sv. Jožefa s sedežem v Bocnu, da je sezidalo v Iki hišo leta 1889, z namenom, da nudi bolnim in počitka potrebnim duhovnikom oddih in oskrbo. Danes hiša ne odgovarja prvotnemu namenu, da bi bila neka-ko pribežališče bolnim duhovnikom, ampak služi samo oddihu in počitku potrebnim.

Potrebno pa je, sobratje, da vržemo tudi mi sedaj svoj pogled v prvi vrsti na bolne, onemogle in brez sredstev ostale duhovnike. Moč pa je v organizaciji. Za starost in onemoglost ni naša organizacija še ničesar storila.

Hiša v Iki je bila dolgo let zelo slabo obiskovana, a od leta 1907, je dobivala vedno več gostov, tako da so l. 1910, morali hiši dozidati nov trakt, in sicer kapelo s petimi oltarji, veliko jedilnico, knjižnico z biljardom in gorko kopališče z morsko vodo. Radi vedno večjega prometa se je hiša v letih 1912. in 1913. zopet razširila, tako da šteje sedaj 35 opremljenih sob za goste. Toda tudi to je za največji sezonski promet v spomladi in v poletju pretesno. Na razpolago bi moralo biti vsaj 100 sob.

V l. 1914. so bili vsi prostori natlačeno polni. Sobe z eno posteljo so dobile še drugo, celó pralnice in stekleno dvorano su uporabliali kot spalnice. Mnogo udov in gostov se je moralo vrniti radi pomanjkanja prostora.

Iz hiše vodi skozi krasen park pot v morsko kopališče, ki je lepo obzidano; ima dva pomola in potrebne kabine za obleko ter je popolnoma zaprto zjalastemu občinstvu. V kopališču je največji gaudium, kjer se zbirajo najboljši plavalci, med katerimi pride včasih do pravega pomorskih bitk. Poleg dobrovoljnega dunajskega debeljakoviča kanonika vidiš kakega kot polenovka suhega poljskega župnika, ki zna plavati kakor »cvek« in se zato krčevito drži kraja in vrvi. Največ živahnosti in agilnosti pa kažejo vedno trezni Čehi s svojim izzivajočim nastopom proti »viteškim« Madžarom. Tu slišiš vse jezike: Čeh zabavlja v svoji mehki češčini črez sosedo in brata Poljaka zaradi njegove izredne »ljubezni« do Rusov in do Slovanov sploh, svobodni Slovak striže z najostrejšimi škarji nadžarsko nadutost. Nemec pa mirno čita svoj »Lajbžurnal« »Reichspost« in se škodoželjno smeje slovanski »vzajemnosti«. Vsi pa se najraje zbirajo okoli kakega zelo redkega Slovenca, ki mora služiti vsem kot nekaki »konversationsleksikon« za vsa politična, gospodarsko-socialna, kulturna in verska vprašanja. Vsi se zelo zanimajo zlasti za Slovence v Italiji. O naših razmerah ne zmanjka nikoli vprašanj. Nekateri so celó tako zaostali (zlasti kak poljski župnik), da vpraša »ali ni vaša« »krul« Aleksander? O naših razmerah so silno malo poučeni. Ne vedó, da smo Slovenci razdeljeni na tri države. Da smo sploh Slovenci v Italiji, to je nekak čudež! In ko jim orišes vse naše organizacijsko gibanje na vseh poljih narodnega udej-

stvovanja, tedaj imajo veliko spoštovanje pred tako agilnim in življenja polnim narodnim drob-
cem.

Tu v kopališču imaš zastopnike vseh panog katoliškega delovanja. Od sključenega urednika in vedno živahnega ljudskega govornika, ki je prišel na strankine stroške zdraviti svoje bolno grlo v Iko pa do okroglotelesnih kanonikov, od zamišljenih profesorjev do molčečih diplomatov; zastopnike najrazličnejših panog, struj, narodnosti in šarž v diši pred seboj, kakor bi se bili nalašč zbrali za kak kinematografski film. Ves vtis, ki ga neseš s seboj, je silno ugoden, saj vsa nespornost pusti na morskimi obali. Kristusovi delavci smo vsi. Zato nas objame pri izhodu iz kopališča vse Kristusov duh, ki pozna edino le ljubezen, ki naj pobrati vse narode in vse stanove.

V »Sanatoriju« vladajo najlepši red. Vse je ob svojem času. Mašno uro si izbereš poljubno, a se je moraš držati; zajutrek, kosilo, južina in večerja so točno ob uri. Dr. Lucić, sedanjí ravnatelj »Sanatorija« in bivši gimnazijski ravnatelj v Splitu, ter predpisani hišni red zahtevajo ordinem absolutum.

IKA med vojno in po vojni.

Črni oblaki maščevanja nad nepregledno množino grehov evropskih narodov so se z bliskovito brzino bližali po umoru avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Nastala je vojna.

Tudi Ika je takoj spremenila svoje lice. Prejšnje veselo življenje je takoj izginilo. Strah in skrb sta napolnila srca vseh.

Gostje so takoj pospravili svoje imetje v ročne kovčke in odpotovali s prvimi vlaki. Toda na postaji Matulje je nastala vsled navalav letovčarjev iz Opatije, Lovrane, Ike in vse rivijere, taka smešnja, da so potniki pustili vso svojo prtljago na mestu ter bežali domov.

Obala jadranske rivijere je umolknila. Življenje je izginilo. Vile so se takoj izpraznile, električni tok železnice ustavil, plova po morju zaspala.

Društveno predsedništvo je ponudilo hišo »Rdečemu križu« za ranjence. Usmiljenke so se učile obvezovanja in oskrbe bolnikov. Hiše pa niso takoj rabili, zato je služila naprej svojemu namenu.

Rusi so potiskali Avstrijce nazaj. Begunsko gorje se je začelo pojavljati po vsej državi. Dne 25. septembra 1914 pride v Iko kot begunec škof iz Premisla dr. Sebastian Pelezar in za njim takoj nadškof iz Lemberga dr. Josip Bielowsky, neki zelo ponižen in skromen gospod. Rešil si je le golo življenje in nekoliko važnih spisov in knjig. Komaj 10 dni je bil v sanatoriju, kar pošlje glavarstvo iz Voloske ukaz, da se hiša takoj izprazni in dá na razpolago ranjenim vojakom. Brez odloga so morali duhovniki in škofa takoj zapustiti dom in oditi.

Dne 16. oktobra prispé prvi prevoz lahko ranjenih vojakov. Sestre usmiljenke so posvečale vso svojo skrb ubogim ranjencem, katerim se je pri dobri oskrbi in ljubeznivi negi vidno boljšalo zdravje. Hiše niso veliko rabili. Zato so se začeli iz nova oglašati duhovniki. Vsa težava je bila s prehrano. Da je moglo vsaj nekaj gostov zopet najti potrebnega okrepčila, je v prvi vrsti zasluga

bivšega tržaškega in sedanjega mariborskega škofa Monsign. dr. Karlina, ki je v svoji ljubeznivosti vedno in povsod posredoval z uspehom v pri-log duhovščine. Marsikateremu goriškemu in tržaškemu duhovniku je s svojim velikim vplivom pri vladi izprosil izdatne podpore, ki so jim v tistih stiskah in neverjetni draginji tako dobro došle.

Hiša se je skoraj napolnila z na novo došliimi gosti, kar izbruhne vojska z Italijo. Vožnja po železnici je bila omejena na prevoz vojaštva iz ene fronte na drugo, težave s potnimi listi v ožji vojni pas, vsakovrstne sekature in zlasti strogo nadziranje duhovščine je vsakemu odvzelo možnost prostega kretanja po državi.

Takoj prvi dan vojne napovedi je bila hiša zasedena po vojaštvu, ki je kopalo na vrtu strelne järke in se pripravljalo na morebitno obrambo. Bila je ravno binkoštna nedelja. Krampi so peli svojo monotono pesem in njih žalostni zvok se je izgubljal v morskih valovih. Rivijera je bila polna vojaštva, gostje so drug za drugim izginjali, vile z veselim petjem so umolkile, življenje ob morskimi obali je zamiralo. Dne 7. junija 1915 so laški zrakoplovi vrgli prve bombe na Reko. Učinek na dušno razpoloženje gostov je bil silovit.

Od 16. septembra 1916 ni smel nihče več bivati v ožjem vojnem ozemlju — in sem je spadala tudi naša rivijera. Vsi gostje so morali nemudoma zapustiti Opatijo, Iko in Lovrano. V sanatoriju je smel ostati samo še tedanji ravnatelj Mgr. Zimmermann, ki se je preselil iz goriškega »Rudolfina« v Iko. Nad prej tako življenja polno rivijero je zavlada strah vojne in duh sveže se prelivajoče človeške krvi.

Tako je ostalo do 29. oktobra 1918. ko je c. kr. okr. glavar na Voloskem oddal svojo moč jugoslovanskemu odboru in je v Lovrani italijansko županstvo prepustilo svoje mesto Hrvatom. Prvega novembra se je razvila velikanska manifestacija po vsej morskimi obali z petjem, godbo in navdušenimi »Živio« - klici na čast Wilsonu. Toda vže 4. novembra se je raznesel glas, da se italijanska mornarica bliža. Izvršila se je okupacija Reke in cele rivijere potom italijanskih čet. Tudi v hišo v Iki so prišli italijanski vojniki ter zasedli vse prostore in kopališče. Dne 5. sept. 1919 so jo zopet izpraznili.

In zopet se je marljivi ravnatelj z vso vncmo vrgel na obnovo hiše, tako da je dobilo vže 1. 1921. 14 gostov pripravljen krov. Naslednja leta je število gostov vedno naraščalo. L. 1923. jih je bilo 70, a lanskega leta je prekoračilo število sto do konca avgusta. Letos pa se je prijavilo izredno veliko gostov, tako da so vže sedaj vsi prostori zasedeni, kakor poroča sedanjí ravnatelj dr. Lucić.

—:—

Ob jadranski rivijeri je zavelo zopet novo življenje. V sanatoriju dobivajo zopet počitka in okrepčila duhovniki, ki so ga potrebni. Največ zahajajo semkaj Čehi, ker oni izhajajo s svojo dobro valuto tukaj izvrstno. Tudi mi Slovenci bi morali tej hiši posvetiti več pozornosti. Paragrafi sedanje zakonodaje preté, da se drugi polaste žrtev naših prednikov in da ostanemo mi popolnoma praznih rok.

Vprašanje je tolike važnosti, da zasluži vse naše skrb in proučevanja, da postane ta hiša res nekoč naša.

Na delo, veščaki!

Novi kronberški zvonovi.

V družbi s čast. gosp. vikarjem Vodopivcem sem preizkusil kronberške nove zvonove, ki jih je vžil tržaški zvonar Lapagna. Že nad 30 let se bavim s preizkuševanjem cerkvenih zvonov na Goriškem a nikdar mi ni prišel pred oči kateri Lapanjetov zvon, tudi čitati ni bilo v časnikih, da bi bila katera naših cerkev naročila zvonove iz Trsta. Zato sem smatral tržaško zvonarno le za livarno malih zvončičev za samostane, tovarne, šole i. t. d. Vest iz Kronberga, da so došli novi zvonovi iz Trsta, da pa ljudje niso ž njimi zadovoljni, me je iznenadila. Zato sem jih hotel videti.

Kronberžani niso zadovoljni z zvonovi le zastran glasov, ampak tudi zaradi premajhne teže. Prejšnji zvonovi d^1 , e^1 f^{11} (morda da kaj malega višji) so tehtali okoli 25 kvintalov, novi tehtajo — ako jih sodimo po glasovih — okoli 15 kvintalov, torej 10 kvintalov manj, kar znaša circa 14.000 lir in to na škodo cerkve. Sicer so jim iz Trsta menda prisodili 3 kvintale več, ali povojna izkušnja kaže, da imajo zvonarji glede teže navadno prevlekle oči.

Zvonovi so začasno obešeni in postavljeni na trati poleg podrti cerkve. Zvonovom so v Trstu prisodili glasove f^1 , g^1 , a^1 . Njih prava glasovna vsebina je razvidna iz te-le razpredelnice:

Udarni glas	brenčalni glas	spodnja oktava	nadkrična mala terca
$f^1 - \frac{1}{8}$	$f^1 + \frac{1}{16}$	$f + \frac{3}{2}$	$as^1 + \frac{3}{8}$
g^1	$g^1 - \frac{1}{16}$	$g + \frac{3}{2}$	$b^1 + \frac{15}{16}$
$a^1 - \frac{1}{8}$	$a^1 - \frac{1}{16}$	$a + \frac{5}{4}$	$c^2 + \frac{1}{8}$

V Trstu prisojeni glasovi so udarni glasovi, tako jih je presodil s sluhom Professore di Musica po enoglasni zvenulji, preizkuševalna kromatična piščalka pa pravi, da se je gosp. Professore zmotil in da sta veliki in mali zvon nekoliko nižja.

Zadnje tri rubrike razpredelnice izkazujejo zvonovom jako neugodno oceno; polne so namreč ušlakov, a zares dobri zvonovi morajo biti brez njih.

Brenčalni glas ne soglaša v nobenem zvonu z udarnim glasom. Čiste alikvotne male terce ne vsebuje noben zvon. Namesto čiste spodnje oktave (pod krilom) imata večja zvonova veliko seksto, mali zvon pa za en četrt zvišano veliko septimo.

Najbolj pa obsoja te zvonove izredno kratko in vsled tega tudi šibko brenčanje. Ti zvonovi bi morali brenčati najmanj 1 in pol, 1 in četrt in 1 minuto, brenčijo pa 40, 35 in 20 sekund. Na tako kratko brenčanje nisem naletel še pri nobenem bronastem zvonilu. Tako brenčanje označuje mafodane jeklene zvonove; saj je pač le brenčanje, ki daje

bronastemu zvonu toli vzvišeno stališče proti jeklenemu. Zvon brez mogočnega brenčanja je podoban človeku, ki je bolan na pljučih.

Prava pokveka v tem oziru je mali zvon. Prav ni možno razumeti, kako je mogel g. Professore tak zvon odobriti in ga pustiti v svet! Ako bi bil ubit bi v prvem času ne mogel biti slabši. Ta zvon dela bronu pred jeklenimi zvonovi pravo sramoto. Zato so ga naši preprosti Kronberžani že obsodili k smrti; ko skupijo potrebni denar, dajo ta zvon preliti v večjega, ki ne bo delal bronu sramoto.

Železna obesila kembljev imajo obliko grobega pravokotnika, vliatega z gornjim podaljškom v avbo zvonu. Obesila so torej nepremična in ako monter pri pritrdjevanju jarma na zvon ne pazi, da je dolgotna smer tega pravokotnika natančno vzporedna s smerjo jarmove osi, mora kembelj kolovratiti. To kolovratenje se ne da drugače odstraniti, kot da se cel zvon primerno zasuje, v kar se mora zopet odtrditi od jarma in — če je treba — celo podložiti s tramovi. Ko se pa zvon s takim obesilom na udarnih licih dovolj obrabi, ga kar ni možno obrniti, ako se oblika obesila ne predrugači kot sem pisal v Zborniku, letnik III. št. 10—11.

Spodnja prečka obesila je tudi negibna. Okoli nje je ovit jermen s podloženim kosom pločevine. Tako se res suče železo ob železo, a ker je ploščica drgnena še precej obsežna, je trenje toli izdatno, da so kemblji v nihanju občutno zavirani.

V obče je treba odkrito naglašati, da si niso stekli monterji povojnih zvonov prav nobene slave; vse njih delo je z malo izjemami le neko prisiljeno in prenagljeno skrpucalo, prav nič preračunljivo na bodočnost in trajnost.

Liv zvonov je na zunanji strani dovolj čeden, na notranji strani sta pa dva preplečena z neko umazano oljnato barvo, ki se z moko cunjno ne da izprati. Čemu to? Pač le zato, da se pokrijejo livne hibe. Ali ne ve pa g. zvonar, da se s takim skrivanjem ptiča noja pred večjim očesom zvonškega strokovnjaka nič ne prikrije, pač pa svojim zvonovom škoduje, ker slabi glasovno moč bronastega zvonu.

Slednjič bi bilo priporočati g. zvonarju, naj dobro premisli, ali bi ne služilo njegovi časti in njegovemu ugledu, da bi poslal po mali zvon ter ga prelil.

Iv. M—a.

Urednikova listnica.

Urednik milo prosi svoje sotrudnike, da bi se potrudili pisati pravilno slovenščino. Eden mi piše pol rusko, drugi pol hrvaško. Eden ne pozna ločil, drugi spušča črke. In tako dalje. Od zdaj naprej bom vsako tako skrpucalo vrget v koš!

Naročnina za „Zbornik“ je plačana z udnino v znesku 25 Lir, ki naj se pošlje na „Zborovega“ blagajnika:

mons. Anton Berlot
Gorica, Via Dreossi

